

Изложба Ивана Јакшића и вече Срба из Темишвара

Три уметничка правца у једном току

Трећи фестивалски дан у Ловри био је најсадржајнији: домаћини су манифестацију обогатили изложбом уметничких фотографија, песничком вечери и два позоришним представама

Изложба серије фотографија Ивана Јакшића, фоторепортера и уредника фотографије у Српским недељним новинама, представила нам је чланове Српског позоришта у Мађарској у светлу прилично другачијем од оног испод којег их виђамо на сцени. Виђена оком овог врсног уметника из нама тешко докучивих угла и тако овековечена фотографским апаратом, лица глумаца су нам се на тренутак учинила не баш знам, иако људе којима она припадају сви познајемо.

Иван Јакшић нам тако на својим фотографијама „потказује“ неке од тајни глумачког заната, скреће пажњу на дубљи карактер ликова које су чланови Српског позоришта у Мађарској тумачили у последњих двадесетак година, али и на уметнички и људски сензибилитет глумаца. То чини толико уверљиво да се посматрачу лица на његовим фотографијама намеће неодољив утисак да све то ипак не може бити само глума.

– Милан Рус ме је замолио да направим једну фото-изложбу и прикажем је у Ловри. Пошто сам знао да ће фотографије бити изложене на позоришном фестивалу, одлучио сам да тема изложбе буде Српско позористе у Мађарској. Изложено је педесет фотографија из мноштва њихових представа: *Ко се боји Вирџиније Вулф*, *Сомборска ружа*,

Квадратура круга, *Професионалац*, *Не дај Боже да се Срби сложе*, *Пиаф*, *Гранични случај*, *Вујичић блуз*, *Игра у летњиковцу* и *Креће се штација* – каже овај визуелни уметник који у својој архиви има око 800 негатива и преко 60.000 дигиталних снимака.

У наставку вечери публика је имала прилику да се отисне непосредним и непредвидивим пространствима поезије, ношена крилима стихова Славомира Гвозденовића, познатог српског песника из Румуније. Овог свестраног човека је заправо готово немогуће предста-

„Сине, хоћу да те пољубим!“

Од Славомира Гвозденовића смо, поред осталог, сазнали и које од низа признања која је до сада добио, сматра највећим:

– Највеће признање ми је стигло из Великог Сенпетра, одакле је иначе отац српског позоришта Јоаким Вујић, који нас такође повезује и где имамо највећу српску заједницу у Румунији од неколико стотина душа. Тамо ми је пришла једна старица и рекла: „Сине, хоћу да те пољубим!“ То је за мене највећа награда и то сам рекао свима.

вити у једној реченици. Шира јавност га познаје као челника српске заједнице у Румунији и неуморног борца за права наше мањине у тој земљи. Председник је тамошњег Савеза Срба, а више година био је српски посланик у румунском Парламенту. Међутим, ништа мање познато није ни његово прегалаштво на културном плану. Објавио је више од тридесет књига песама, познајемо га и по његовим есејима, преводилачком раду, затим као приређивача антологија и уредника.

Видно узбуђен начином на који су домаћи глумци и њихове колеге из Темишвара интерпретирале његове стихове, Славомир Гвозденовић је рекао:

– Имао сам књижевне вечери у многим српским градовима, али сам овде на посебан начин дирнут. Србе у Мађарској и Румунији не повезује само Сава Текелија, него и Матица српска и Друштво српске словесности. Али, изнад свега нас повезује тврдоглаво, упорно, господско и племенито трајање тамо где живимо. Кроз ове векове, свако место у којем смо живели обележили смо као градитељи и обновитељи чуварног духа. Наша браћа са запада, која понекад умеју да буду и дрчна, заборављају једну ствар: ми смо много богатији од њих, а зашто, нека откривају сами.

Женски оркестар

– На идеју да на сцену поставимо Женски оркестар дошли смо јер смо тренутно имали седам девојака и два мушкарца, па је текст Жана Ануја био прикладан за такав ансамбл. Оно што смо очекивали од публике, то смо и добили. За њих је то било нешто ново и смешно, што су довољни разлози да и ми будемо задовољни – рекао нам је Марко Аџић, једини српски професионални глумац у Румунији и редитељ ове представе.

Гост из Темишвара је потом прочитао неколико својих песама, а после једног питања из публике, осврнуо се и на награду „Стеван Сремац“ коју је недавно добио.

У оквиру представљања српских уметника из Темишвара публика у Ловри видела је и две занимљиве позоришне представе. Чланови драмског ансамбла Талија извели су комад Последњи сати краља Александра и краљице Драге. Представу су режирали Бока и Славинка Стојановић, према речима наших гостију, са њом доживели завидан успех. Иако аматери и још веома млади, глумци Марко Стојановић и Звезда Симеуновић су на уверљив начин публици пренели сву неизвесност, страх и наговестили патњу кроз коју су, скривени у једном собичку двора, прошли супружници Обреновић пре него што су ликвидирани од стране наоружане завереничке групе.

Српски позоришни студио из Темишвара извео је затим представу Женски оркестар Жана Ануја. Реч је о урнебесној трагикомедији у којој, како то и наслов каже, главну и готово једину реч воде жене. Необичност овог оркестра је у томе што он ради готово све, једино не свира. Свака чланица оркестра заокупљена је својим љубавним, кућним, пословним или другим проблемима у које, кроз своје исповести, постепено увлаче и гледаоце.

Како сазнајемо, Српски позоришни студио тренутно припрема представу Балкански шпијун, док ће Талија наставити са приказивањем представе о краљу Александру и краљици Драги, у намери да се српска реч што чешће чује са позоришних сцена у Румунији.